

Jog & Fegyver

Noha nincs a dolognak számottevő aktualitása, de szükségszerűen tovább kell gondolni az előző számban leírtakat, mert a megjelenése óta - pedig nem telt el sok idő és az ünnepek is közbejöttek - meglehetősen sok megkeresés érkezett. Az olvasói levelekre részletesen emiatt nem térek ki, de be kellett látnom, hogy vannak a kérdésnek olyan vetületei, melyekről egyáltalán nem esett szó. Számomra teljesen evidens kérdésekre ritkán térek ki és akkor is csak olvasói felvetésre és ilyenkor konstatalem, hogy - szerencsére - nem mindenki jogászi szemmel látja a problémát.

Az első talán a fogalom meghatározás, amiért a hatályos joganyagban szereplő definíció: „európai lőfegyvertartási engedély” helyett az európai lőfegyverútlevél angol rövidítését - EWP - használok. Ez a dokumentum - akárminek is nevezte el a jogalkotó - voltaképpen egy olyan engedély, mely használatának egyik alapfeltétele az unión belüli nemzeti határ átlépése. Működésében kicsit hasonlít a nemzetközi gépjármű-vezetői engedélyre. (Az a rendkívül ronda, leginkább egészségügyi könyvecskére hasonlító dokumentum, melyet bárki kiválthat külföldi útja előtt, ha feltételezi, hogy a jogosítványát esetleg a célországban vagy bárhol a tranzit során nem ismerik el.) Ennek is egyik legfőbb sajátja, hogy kizárólag az államhatáron kívül érvényes, vagyis hazai gépjárművezetés esetén a jogosultságot nem lehet vele igazolni. Persze meg van a szükséges adattartama és fényképpel is el van látva, azonban ez egy duplikáció. Ugyanazt igazolja, mint a nemzeti vezetői engedély.

Szinte teljesen ugyanez a helyzet az EWP-vel is. A kibocsátó ország joghatósága alatt vagy feleslegesnek számít vagy duplikáció. Felesleges és semmit sem igazol, ha olyan lőfegyverre állították ki, mely a kiállító országban engedély nélkül tartható és duplikáció akkor, ha olyan lőfegyverre állították ki, mely a kiállító országban engedéllyel tartható. Amennyiben az EWP a kiállító országban duplikáció, akkor azt jelenti, hogy elengedhetetlenül szükséges hozzá a nemzeti engedély, ami viszont csak a kiállító ország joghatósága alatt biztosítja a lőfegyver tartását. Ennek unión belüli, de idegen joghatóság alatti használatára adják ki az EWP-t. Így aztán az EWP nem is lehet egy olyan generális lőfegyver-dokumentumnak tekinteni, mely minden országban azonos módon használható. Ehhez még hozzá kell tenni, hogy bizonyos lőfegyver-kategóriára vonatkozó korlátozások is bejegyezhetők, ami a nemzeti engedéllynél nem alkalmazható.

Miután az EWP megnevezést teljes mértékben tisztáztuk, ideje rátérni a lényegi problémákra azzal, hogy a továbbiakban is EWP alatt kizárólag az idegen hatóságok (nemzetközi és diplomáciai nyelv általában az „idegen” kifejezést használja - mindenféle pejoratív áthallás nélkül - a hazai ellentétpárjának) által kiállított engedélyt értjük.

Lehet-e lőszert vásárolni Magyarországon EWP birtokában?

Kereskedőket megkérdezve egyértelműen „nem” volt a válasz. Ennek oka, hogy túl kicsi haszon van a lőszeren ahhoz, hogy a kereskedők bevállalják a rendőrhatalommal történő esetleges konfrontációt, és abból indultak ki, hogy mire bebizonyítják a bíróságon, hogy joguk volt eladni a lőszert az EWP-vel rendelkező személynek, addig olyan vegzálásnak lesznek kitéve, ami jelentősen rontja az üzletmenetüket. Erre mondjuk én nem gondoltam, mert abból indultam ki, hogy minden sportlövész és minden vadász elegendő bevált márkájú, a fegyverével jól összelőtt lőszerral megy külföldi útra versenyezni vagy vadászni. Arra a következtetésre jutottam, hogy nem kell ezzel foglalkozni, hiszen aki lőfegyverével külföldre megy, az versenyez - aminek nyilván nem kicsi a tétje - vagy vadászik - aminek nem kicsi a költsége -, akkor mindegyikük ügyelni fog arra, hogy az adott célnak legjobban megfelelő lőszereivel felszerelve induljon útnak. Akkor jött szembe a probléma, amikor egyesületi elnök barátom megkeresett, hogy szomszédos uniós országból jönnének át a löterére edzeni. Az edzéseken nyilvánvalóan kevésbé speciális lőszer is elégséges lehetnek és előfordulhat, hogy pótolni kell.

Nézzük, miként rendelkezik erről a közösségi jog:

A TANÁCS 1991. június 18-i 91/477.EGK IRÁNYELVE a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről

X. cikk: A lőszer megszerzésére és birtoklására vonatkozó előírások megegyeznek a lőfegyverek birtoklására vonatkozó előírásokkal, melyekhez a lőszert szánják.

Ezzel csak odáig jutottunk, hogy a lőszer megszerzésére és tartására vonatkozóan nincsenek a lőfegyverek engedélyezésétől eltérő rendelkezés.

A lőszer megszerzésére vonatkozóan a hazai szabályozás az alábbiak szerint alakul

2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerkekről

3. § (3) A lőfegyver-megszerzési és tartási engedéllyel rendelkező személy vagy szervezet a lőfegyverhez használható lőszert külön engedély nélkül megszerezheti, illetve tarthatja.

(4) Lőfegyver vagy lőszer kereskedelmi célú behozatalához, kiviteléhez vagy re exportjához - az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően - a külön jogszabályban meghatározott hatóság engedélye is szükséges.

12. § (1) A lőfegyver-kereskedő a lőfegyver és lőszer forgalmazásakor köteles a vevő, az eladó (szállító), illetve a megrendelő adatait, illetőleg a lőfegyver, lőszer azonosító adatait nyilvántartásba venni, a vevő, az eladó (szállító), illetve a megrendelő azonosítását a személyazonosságát igazoló hatósági igazolvány alapján elvégezni, engedélyük érvényességéről meggyőződni, és a (2) bekezdésben foglalt adatokat a lőfegyverek központi nyilvántartásába továbbítani.

(2) A lőfegyver-kereskedő nyilvántartja:

- a) a lőfegyver azonosító adatait;
- b) a lőszer azonosítását lehetővé tevő adatokat;
- c) a vevő, az eladó (szállító), illetve a megrendelő természetes személyazonosító adatait, állampolgárságát, lakóhelyét, személyazonosságát igazoló hatósági igazolványa számát, az engedély számát, az azt kiállító szerv megnevezését;
- d) a vevő, az eladó (szállító), illetve a megrendelő szervezet cégszerű megnevezését, kereskedelmi meghatalmazottja természetes személyazonosító adatait, az engedély számát, továbbá a kiállító szerv megnevezését.

Itt fel kell hívnom a figyelmet a tv. 12. § (2) bek. c) pontjára, mely szerint kötelező nyilvántartási adat a lőszert vásárló állampolgársága, így explicit az is belekerült a jogszabályba, hogy nemcsak magyar állampolgár vásárolhat, következésképpen vásárolhat olyan személy is, aki EWP-t birtokol. A végrehajtási rendelet sem tér ki az EWP-re, de arra sem, hogy az EWP nem felelne meg az „engedély” fogalmának, azt abból nem zárja ki és nem különíti el, ugyanakkor az 5. § az alábbi kifejezést használja: „Az engedélyt, ideértve az európai lőfegyvertartási engedélyt is.”, amiből egyértelműen következtethetünk a két engedély azonos jogosultságot biztosító voltára. Megjegyzendő, hogy az idézett szókapcsolatot alkalmazza a 49/2004. (VIII. 31.) BM. r. 12. § (1) bek. is. Nézzük tehát tovább, hogy a törvény végrehajtási rendelete miként szabályozza a lőszervásárlást.

253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és a lőszerokről

15. § (2) Fegyver, lőszer (töltény) és lőszerelem forgalmazási tevékenység esetén:

- e) lőszer csak megszerzési vagy tartási engedéllyel rendelkezőnek adható át, a megszerzett, illetve a tartási engedélybe bejegyzett lőfegyver kaliberjelének figyelembevételével.

A fentiek szerint tehát az EWP birtokában lőszer vásárolható Magyarországon, mert ugyanolyan engedélynek kell tekinteni, mint a hazai kiadású lőfegyvertartási engedélyt.

Lehet-e olyan lőfegyvert javíttatni Magyarországon, melyet EWP birtokában hoztak be?

Erről már mintha lett volna szó egy korábbi számban, de talán más kapcsolatrendszerben. Itt az általam megkérdezett lőfegyverjavítóktól egyértelmű igen választ hallottam és szinte mindegyikük beszámolt arról, hogy már az EWP bevezetése előtt is javított fegyvert külföldi vadászoknak. Amikor a fegyverek nyilvántartásáról kérdeztem őket, akkor kissé homályos válaszokat kaptam és miután megegyeztünk abban, hogy semmilyen hatóságnak semmilyen adatot nem adok, lezártuk a kérdést azzal, hogy ún. futójavítás volt. A külföldi vadász el sem hagyta a műhelyt egy percre sem, és egyáltalán csak baráti szívdesség volt az egész, még csak fizetni sem kellett érte. Így aztán nem forszíroztam tovább az ügyet a kialakult gyakorlat oldaláról.

Magam is a pozitív válasz mellett vagyok, azonban a lőfegyverjavítás során a fegyvermesterek tevékenységére bizonyos korlátozások vonatkoznak. A közösségi jogban ez a témakör nem merül fel, legfeljebb a hazai szabályozásban. A lőfegyverjavítás definícióját a törvény szövege határozza meg, míg az eljárási szabályokra a Korm. r. intézkedik.

2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerokról

17. lőfegyverjavítás: a rendeltetésszerű használatnak meg nem felelő lőfegyver fegyverrészének ugyanolyan alkatrészre történő kicserélése, a lőfegyver irányzékán - a rendeltetés szerinti beállítás, illetve a tartozékok rendeltetésszerű, a körülményekhez igazodó cseréje kivételével - végrehajtott módosítás, továbbá a lőfegyver működőképességének helyreállítása.

253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerokról

15. § (3) Fegyverjavítási tevékenység esetén

- a) a javítási engedéllyel rendelkező a fegyverek és lőszerek vizsgálatára kijelölt szervezet által selejtezésre utalt lőfegyvert a tartásra jogosulttól alkatrésznek megvásárolhatja;
- b) az alkatrésznek megvásárolt és a javításra átvett lőfegyverről a 12. számú mellékletben meghatározott átvételi elismervényt kell adni két példányban, az átvételi elismervényen fel kell tüntetni a vásárlás vagy a javítás tényét;

- c) a javításra leadott lőfegyver és a fegyvertartási engedély adatait a 9. számú melléklet szerint - a javítási tevékenységet engedélyező hatóság által hitelesített - nyilvántartó könyvben kell vezetni;
- d) a c) pontban említett nyilvántartó könyv elkülönített részében nyilvántartást kell vezetni a megvásárolt lőfegyverekről, fődarabokról és azok hasznosításáról;
- e) a nyilvántartásokat naponta le kell zárni és azok adatait a raktárkészlettel egyeztetni kell;
- f) fegyverellenőrzés és belövés céljára jogosult lőszer megszerzésére és tartására.

(4) A fegyverjavítási engedéllyel rendelkező a javításra átvett lőfegyvert (gáz- és riasztófegyvert) a javítást követően köteles vizsgálatra a fegyverek és lőszer vizsgálatára kijelölt szervezetnek bemutatni, ha

- a) a lőfegyver a szükséges próbajellel, gyártási (azonosítási) számmal és tanúsítvánnyal nincs ellátva;
- b) a lőfegyver (gáz- és riasztófegyver) javítása során a fokozott igénybevételnek kitett alkatrészek (zárszerkezet, zárttest, cső, csőszerkezet, tok, váz és szán) valamelyikét kicserélték vagy méretét megváltoztatták;
- c) a lőfegyver (gáz- és riasztófegyver) javítása során fődarab csere történt.

16. § A fegyverek és lőszer vizsgálatára kijelölt szervezet az általa balesetveszélyesnek minősített és selejtezésre utalt fegyverekről 3 munkanapon belül jegyzőkönyvet küld a lőfegyver tartására engedéllyel rendelkező személy lakóhelye szerint illetékes rendőrhatóságnak.

A fegyver átvétele javításra nyilvánvalóan nem okozhat gondot, hiszen az EWP minden adatot tartalmaz, melynek ellenőrzését és nyilvántartását a hatályos jogszabály megköveteli és a lőfegyver javítására engedéllyel rendelkező minden javítást el is végezhet rajta. Álláspontom szerint EWP-vel igazolt lőfegyver javítása esetén a 15. § (4) bek., illetőleg a 16. § nem alkalmazható, mert ezek olyan adatváltozásokat jelenthetnek, mely érinti az engedély adattartalmát, ugyanakkor ennek megváltoztatására a hazai hatóság nem, kizárólag az engedélyt kibocsátó (idegen) hatóság jogosult. A (4) bek. a) pontja eleve kizárt hiszen az EWP minden szükséges azonosító adatot tartalmaz, a b) pontban pl. a lőfegyver kalibere nem változtatható meg, illetve nem alakítható át a fegyver az engedélytől eltérő lőszerhez, hiszen ez adatváltozást jelent. Nyilvánvalóan kizárt, hogy az idegen hatóság által engedélyezett lőfegyverek selejtezésére joga lenne a hazai hatóságnak. Ebből következik, hogy a 16. § nem alkalmazható. Ebből viszont logikailag következnek az előtte álló rendelkezések alkalmazásának mellőzése is.

Az EWP-vel javításra érkező lőfegyvernek elsősorban az engedélyt kibocsátó hatóság követelményeinek kell megfelelni. Ezzel együtt nagy biztonsággal kijelenthető az is, hogy az elvégzett javításoktól függetlenül nem szükséges a lőfegyver vizsgálatra történő beszállítása, ha annak műszaki tanúsítványát, illetőleg a tartási engedélyét idegen állam hatósága állította ki.

Az EWP birtokában behozott lőfegyver tartására milyen szabályok vonatkoznak, van-e a behozatalnak időbeli korlátja?

A lőfegyver tartására és használatára vonatkozó szabályok nem térnek el a különböző - nemzeti, illetve uniós - engedélyek között. Az már más kérdés, hogy a szabályok megsértése esetén milyen szankciót lehet alkalmazni olyan személlyel szemben, aki a lőfegyverét EWP birtokában hozta be Magyarországra. Magának a szabálysértési eljárásnak nincs különösebb akadálya, de az idegen állam által kiadott engedély bevonására a magyar hatóságoknak sem hatáskörük, sem illetékességük nincs. Ezzel együtt még azt sem tilthatják meg a szabálysértés elkövetőjének, hogy a továbbiakban az EWP birtokában lőfegyvert hozzon be Magyarországra. *(Ebben a vonatkozásban eltér az EWP a gépjármű-vezetői engedélytől, mert a magyar hatóság, ha nem is vonhatja be az idegen állampolgár vezetői engedélyét, de azt megtilthatja, hogy meghatározott időtartamon belül gépjárművet vezessen az ország területén, aminek a megsértése már büntetőjogi konzekvenciákkal jár.)*

Természetesen más a helyzet, ha a behozott lőfegyverrel bűncselekményt követnek el. Ilyen esetben a lőfegyver és az engedély lefoglalható a Be. szabályai szerint azzal, hogy az engedélyt a kiállító hatóságnak kell megküldeni, a lőfegyver pedig elkobozható.

A lőfegyver behozatalának időbeli korlátja nincs. Itt hangsúlyoznom kell, hogy miként az előző cikkben, a mostaniban is kizárólag a vadászati vagy sportcélből behozott „C” vagy „D” kategóriás lőfegyverekről írtam. Bármilyen kategóriájú önvédelmi célú lőfegyver, illetve vadászati célú „B” kategóriás lőfegyver vagy sportcélú (mivel azzal nálunk vadászni nem lehet) 7,5 Joule csőtorkolati energiát meghaladó légfegyver behozatalához és tartásához az illetékes rendőrhatalóság engedélye is szükséges.

*Dr. Bokros Gábor
ügyvéd*